

22. helluntain jälkeinen viikko, keskiviikko

Päivän epistola

(Kol. 3: 17 – 4: 1)

”Veljet, mitä teettekin, sanoin tai teoin, tehkää kaikki Herran Jeesuksen nimessä, kiittäen hänen kauttaan Jumalaa, Isäämme. Vaimot, suostukaa miehenne tahtoon, niin kuin Herraan uskoville sopii. Miehet, rakastakaa vaimoanne, älkää kohdelko häntä tylästi. Lapset, totelkaa kaikessa vanhempianne, sillä se on Herralle mieleen. Isät, älkää aina moittiko lapsianne, etteivät he masentuisi. Orjat, totelkaa kaikessa maallisia isäntiänne, ei silmänpalvelijoina ja mielistellen, vaan vilpittömin sydämin, Herraa peläten. Mitä teettekin, tehkää se täydestä sydäimestä, niin kuin tekisitte sen Herralle ettekä ihmisille. Muistakaa, että saatte Herralta palkan, osuutenne perinnöstä. Palvelkaa Herraa Kristusta. Väärintekijä saa maksaa tekemänsä vääryyden, sillä Jumala ei tee eroa ihmisten välillä. Isännät, kohdelkaa orjianne oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Muistakaa, että teilläkin on taivaassa herranne.”

Tekstimme alkuosa kehottaa kaikessa toiminnassa muistamaan Jumalan ja kiittämään Häntä. Tätä seuraa ns. huoneentaulu. Nämä olivat yleisiä hellenistisessä filosofiassa. Niissä on yleistyyppisiä ohjeita ihmisten käyttäytymisestä. Niitä löytyy useista kohdista Uutta testamenttia (Ef. 5: 22 – 6: 9; 1. Piet. 2: 13 – 3: 7; Tit. 2: 1 – 10; 1. Tim. 2: 8 – 15; 6: 1 – 2). Niissä roomalaisen yhteiskunnan patriarkaalinen perhe on muokattu kristillisen etiikan mukaisiksi ja annettu esikuvaksi Kristukselle omistautuneelle yhteisölle. Tässä oleva huoneentaulu vastaa oman aikansa tilannetta eikä ole osoitettu johonkin erityiseen tilanteeseen. Efesolaiskirjeessä on vastaava, paljon tarkemmin esitetty ja teologisesti perusteltu huoneentaulu (Ef. 5: 22 – 6: 9).

Tässä on otettu esille kolme paria: vaimot ja aviomiehet, lapset ja vanhemmat sekä orjat ja heidän isäntänsä. Parin ensimmäistä osaa kehotetaan olemaan ”kohde” ja toiselta osapuolelta vaaditaan vastuullisuutta. Oikein toimimisen nähdään olevan ”Herralle mieleen”. Kaiken toiminnan tulee tapahtua ”Herraa peläten” ja Herraa palvellen.

”Vaimot, suostukaa miehenne tahtoon” on todennäköisesti tarkoitettu tilanteeseen, jossa vaimo on uskossa mutta aviomies ei. Paavali muistuttaa tässä vaimoa siitä, että vaikka nainen on Kristuksessa vapaa, niin hänellä on ne velvollisuudet, joihin hän on sitoutunut avioliitossa. ”Miehet, rakastakaa vaimojanne” vastaisi tilannetta, jossa mies on seurakunnan jäsen, mutta vaimo ei. Silloinkin miehen on rakastettava vaimoan (jos molemmat aviopuolisot ovat uskossa, niin rakkaus on itsestään

selvyys).

Orjien kohdalla Paavali edellyttää, että heille osoitetaan seurakunnassa rakkautta niin kuin kaikille muillekin kristityille. Mutta Paavali ei vaadi heidän vapauttamistaan, orjan yhteiskunnallinen asema ei siis muutu. Uskoon tulleen orjan tuli noudattaa velvollisuuksiaan kuten hän toimi ennen kasteta. Paavali edellyttää orjilta ja uskoon tulleilta isänniltä vastuullista käyttäytymistä, oikeudenmukaisuutta.

Kirkko näkee kristillisen perheen ”pienoisseurakuntana”. Perhe elää Kristuksen yhteydessä noudattaen seurakunnan tapaa elää. Jokaisella on omat lahjansa ja velvollisuutensa ja kaikki kantavat vastuunsa Herran edessä. Perheen elämää hallitsee rakastava palvelu ja kaikessa huomioidaan kuuliaisuus Jumalalle.

Päivän evankeliumi

(Luuk. 9: 44 – 50)

”Herra sanoi opetuslapsilleen: ”Painakaa mieleenne, mitä teille sanon: Ihmisen Poika annetaan ihmisten käsiin.” Opetuslapset eivät ymmärtäneet, mitä hän näillä sanoillaan tarkoitti. Se jäi heille salaan, niin että he eivät käsittäneet hänen puhettaan eivätkä rohjenneet kysyä häneltä sen merkitystä. Opetuslasten kesken syntyi kiistaa siitä, kuka heistä on suurin. Jeesus tiesi, mikä ajatus heillä oli mielessään. Hän nosti viereensä lapsen ja sanoi heille: ”Joka minun nimessäni ottaa luokseen tämän lapsen, se ottaa luokseen minut. Ja joka ottaa minut luokseen, ottaa sen, joka on minut lähettänyt. Se teistä, joka on kaikkein pienin, on todella suuri.” Johannes sanoi silloin: ”Opettaja, me näimme erään miehen ajavan pahoja henkiä ulos sinun nimessäsi. Me yritimme estää häntä, koska hän ei seuraa sinua meidän joukossamme.” Mutta Jeesus vastasi: ”Älkää estäkö. Joka ei ole teitä vastaan, on teidän puolellanne.”

Sama teksti löytyy Matteukselta (Matt. 17: 22 – 23; 18: 1 – 5; 12: 30) ja Markukselta (Mark. 9: 30 – 41).

Ennen tämänpäiväistä tekstiämme Jeesus oli karkoittanut saastaisen hengen pojasta. Ihmiset olivat tästä tapahtumista hämmästyksen vallassa. Tällöin Jeesus kertoi Ihmisen Pojan tulevasta kohtalosta. Opetuslapset eivät ymmärrä Jeesuksen kertomaa. Heidän Messias -käsitykseensä ei kuulu Messiaan kuolema. Luukkaalla tämä sama opetus tulee esille myöhemmin ylösnousemuksen jälkeen, kun Jeesus ilmestyy haudalle tulleille naisille (Luuk. 24: 7). Luukkaalla on ”kärsimyksen salaisuus”,

vasta ylösnousemuksen jälkeen kohdatessaan ylösnousseen Kristuksen opetuslapset ymmärtävät ristin merkityksen (Luuk. 24: 13 – 35).

Toinen mahdollisuus ymmärtää sanat: ”Painakaa mieleenne, mitä teille sanon” on, että se viittaisi aikaisemmin tapahtuneeseen pahan hengen karkotukseen ja siihen, miten ”kaikki hämmästelivät Jeesuksen tekoja (Luuk. 9: 43). Tällöin opetuslasten tulisi muistaa Ihmisen Pojan kärsiessä Hänen maanpäällinen toimintansa ja paremmin ymmärtää, mistä kärsimisessä oli kyse.

Jeesuksen tarkoitus puhuessaan omasta tulevasta kohtalostaan oli rohkaista opetuslapsia. Hän halusi osoittaa, että kaikki tapahtui Hänen omasta tahdostaan. ”Ihmisen Poika annetaan ihmisten käsiin” sisältää teologisen passiivin, siis Jumala Isä antaa Poikansa ihmisten käsiin.

Opetuslapset eivät ymmärrä, mitä on Jeesuksen seuraaminen. Jeesus oli hieman aikaisemmin puhunut heille ristin ottamisesta ja Hänen seuraamisestaan (Luuk. 9: 23 – 27). Opetuslapset olivat nähneet Jeesuksen palvelevan toiminnan. Nyt Luukas osoittaa, että opetuslapset eivät olleet omaksuneet Jeesuksen opetusta. Hän ottaa esimerkiksi lapsen, joka on täysin voimaton, ja tämän avulla osoittaa, että suurimmaksi tulee se, joka on kaikkein vähäisin.

Opetuslasten kiista siitä, kuka on heistä suurin, aiheuttaa eripuraa ja estää yhteisen toiminnan. Opetuslasten on lopetettava turha kiistely ja henkilökohtainen kunnianhimo. Heidän on tultava pienen lapsen kaltaiseksi, joka vain luottaa ylempäänsä. Heidän keskuudessaan ei vielä vaikuta paha, eivätkä he ajattele asemaansa muita ylempänä.

Opetuslapset ovat myös erehtyneet luulemaan, että he muodostavat erityisen etuoikeutetun ryhmän, joka vain voi toimia Jumalan valtakunnan eteen. Heidän tulee olla avoimia ja hyväksyä se, että on muitakin, kuin heidän joukkoonsa kuuluvia, jotka tekevät työtä ”Jeesuksen nimessä”.

”Me yritimme estää häntä” osoittaa opetuslasten väärän toiminnan. He ovat ylpeitä ja valmiita tuomitsemaan muita. He pitivät miestä arvottomana toimimaan Jeesuksen nimessä. Mutta kyse ei ole siitä, millainen mies on muiden silmissä, vaan siitä, että Jumalan armo toimii. Sovitettuna tähän päivään meidän on hyväksyttävä myös sellaisten pappien toiminta, jotka elämässään saattavat olla heikkoja. Mutta heidän toiminnassaan vaikuttaa Jumalan armo, ei heidän henkilökohtaiset ominaisuutensa.

Hieman myöhemmin Luukas kirjoittaa: ”Joka ei ole minun puolellani on minua vastaan, ja joka ei

yhdessä minun kanssani kokoa, se hajottaa” (Luuk. 11: 23). Yksittäisenä jakeena tämä tuntuisi olevan edellistä tekstiä vastaan. Sitä ei pidä lukea yksittäisenä jakeena Jae liittyy Luukkaan edeltävään tekstiin, jossa esillä on Saatana, joka todella on Kristuksen vastustaja.